
Vergaderjaar 2023–2024

XVII

**Wijziging van de begrotingsstaat voor Buitenlandse
Handel en Ontwikkelingshulp voor het jaar 2024
(suppletoire begroting september)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleidsartikelen	5
	Artikel 1: Duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen	5
	Artikel 2: Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en klimaat	7
	Artikel 3: Sociale vooruitgang	9
	Artikel 4: Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling	10
	Artikel 5: Multilaterale samenwerking en overige inzet	11

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp,

R.J. Klever

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2024 van hoofdstuk XVII van de begroting van het Rijk.

Hoofdstuk 2 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na de tabel 'budgettaire gevolgen van beleid' wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel (tabel 1) conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikelniveau.

De ombuigingen op ODA uit het Hoofdlijnenakkoord beginnen in 2025. Deze hebben daarom geen effect op de mutaties in deze suppletoire begroting.

Verhogingen van verplichtingenbudgetten leiden niet tot overschrijdingen van het meerjarige kasbudget. Waar het meerjarige kasbudget wordt aangepast, wordt dit toegelicht in de begroting 2025.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Beleidsartikelen

Artikel 1: Duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen (bedragen x € 1.000)			
	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	447.880	42.450	490.330
Uitgaven	607.093	42.450	649.543
1.1 Duurzaam handels- en investeringssysteem, inclusief MVO	36.614	- 50	36.564
<i>Subsidies (regelingen)</i>	21.229	0	21.229
MVO en beleidsondersteuning (ODA)	15.506	0	15.506
MVO en beleidsondersteuning (non-ODA)	5.723	0	5.723
<i>Opdrachten</i>	2.281	- 50	2.231
MVO en beleidsondersteuning (non-ODA)	2.281	- 50	2.231
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.909	0	1.909
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	1.909	0	1.909
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	11.195	0	11.195
MVO en beleidsondersteuning (ODA)	5.000	0	5.000
Contributies internationaal ondernemen (non-ODA)	6.195	0	6.195
1.2 Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringspositie	104.469	0	104.469
<i>Subsidies (regelingen)</i>	30.781	0	30.781
Programma's internationaal ondernemen	10.000	0	10.000
Versterking concurrentiepositie Nederland	6.502	0	6.502
Invest Internationaal	9.780	0	9.780
Dutch Trade and Investment Fund	4.499	0	4.499
<i>Garanties</i>	1.500	0	1.500
Dutch Trade and Investment Fund	1.500	0	1.500
<i>Opdrachten</i>	23.948	0	23.948
Programma's internationaal ondernemen	11.216	0	11.216
Dutch Trade and Investment Fund	4.186	0	4.186
Wereldtentoonstelling	8.546	0	8.546
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	48.240	0	48.240
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	48.240	0	48.240
1.3 Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	466.010	42.500	508.510
<i>Subsidies (regelingen)</i>	192.043	42.500	234.543
Marktontwikkeling en markttoegang	15.050	32.500	47.550
Economic governance and institutions	19.900	0	19.900
Financiële sector ontwikkeling	66.375	0	66.375
Infrastructuurontwikkeling	27.300	10.000	37.300
Duurzame productie en handel	42.790	0	42.790
(Jeugd)werkgelegenheid	9.000	0	9.000
Nexus onderwijs en werk	5.128	0	5.128
Lokale private sector ontwikkeling	6.500	0	6.500
<i>Leningen</i>	38.873	0	38.873
Infrastructuurontwikkeling	8.873	0	8.873
Financiële sector ontwikkeling	30.000	0	30.000
<i>Garanties</i>	10.000	0	10.000
Financiële sector ontwikkeling	10.000	0	10.000

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<i>Opdrachten</i>	58.000	0	58.000
Markontwikkeling en markttoegang	12.000	0	12.000
Economic governance and institutions	17.000	0	17.000
Financiële sector ontwikkeling	1.000	0	1.000
Infrastructuurontwikkeling	1.750	0	1.750
(Jeugd)werkgelegenheid	26.250	0	26.250
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	24.000	0	24.000
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	24.000	0	24.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	143.094	0	143.094
International Labour Organisation	5.700	0	5.700
Lokale private sector ontwikkeling	40.762	0	40.762
Markontwikkeling en markttoegang	16.167	0	16.167
Partnershipprogramma ILO	6.450	0	6.450
Economic governance and institutions	6.000	0	6.000
Financiële sector ontwikkeling	16.000	0	16.000
Infrastructuurontwikkeling	41.865	0	41.865
Nexus onderwijs en werk	10.150	0	10.150
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
Ontvangsten	14.000	0	14.000

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 1.3 wordt verhoogd met EUR 42,5 miljoen, waarbij EUR 32,5 miljoen wordt verplicht voor de RVO Ukraine Partnership Facility (UPF) voor samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven ten behoeve van de wederopbouw in Oekraïne en duurzaam herstel van de economie en EUR 10 miljoen voor de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) voor ondersteuning van de Oekraïense private sector.

Uitgaven

Artikelonderdeel 1.3

Het uitgavenbudget voor artikel 1.3 wordt verhoogd met EUR 42,5 miljoen, waarbij EUR 32,5 miljoen wordt ingezet voor de RVO Ukraine Partnership Facility (UPF) voor samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven ten behoeve van de wederopbouw in Oekraïne en duurzaam herstel van de economie en EUR 10 miljoen voor de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) voor ondersteuning van de Oekraïense private sector.

Artikel 2: Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en klimaat

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en klimaat (bedragen x € 1.000)

Art. Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.278.449	73.645	1.352.094
Uitgaven	934.787	145	934.932
2.1 Voedselzekerheid	392.345	0	392.345
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>106.432</i>	<i>0</i>	<i>106.432</i>
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	13.000	0	13.000
Bevorderen inclusieve, duurzame groei in de agrarische sector	20.000	0	20.000
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	3.000	0	3.000
Uitbannen huidige hongersnood en voeding	19.000	0	19.000
Voedselzekerheid	51.432	0	51.432
<i>Opdrachten</i>	<i>14.728</i>	<i>0</i>	<i>14.728</i>
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	12.000	0	12.000
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	2.728	0	2.728
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>3.132</i>	<i>0</i>	<i>3.132</i>
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	3.132	0	3.132
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>268.053</i>	<i>0</i>	<i>268.053</i>
Voedselzekerheid	145.646	0	145.646
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	24.000	0	24.000
Bevorderen inclusieve, duurzame groei in de agrarische sector	40.500	0	40.500
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	26.000	0	26.000
Uitbannen huidige hongersnood en voeding	31.907	0	31.907
<i>Nog te verdelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Nog te verdelen	0	0	0
2.2 Water	192.107	0	192.107
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>54.601</i>	<i>0</i>	<i>54.601</i>
Waterbeheer	29.412	0	29.412
Drinkwater en sanitatie	25.189	0	25.189
<i>Opdrachten</i>	<i>3.750</i>	<i>0</i>	<i>3.750</i>
Waterbeheer	3.750	0	3.750
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.000</i>	<i>0</i>	<i>2.000</i>
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	2.000	0	2.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>131.756</i>	<i>0</i>	<i>131.756</i>
Waterbeheer	85.656	0	85.656
Drinkwater en sanitatie	46.100	0	46.100
2.3 Klimaat	350.335	145	350.480
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>97.205</i>	<i>0</i>	<i>97.205</i>
Klimaat algemeen	33.005	0	33.005
Hernieuwbare energie	26.000	0	26.000
Dutch Fund for Climate and Development	10.000	0	10.000
Bosbehoud	28.200	0	28.200
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>3.400</i>	<i>0</i>	<i>3.400</i>
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	3.400	0	3.400

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	249.730	145	249.875
Contributie IZA/IZT	358	0	358
Klimaatprogramma's (non-ODA)	1.495	145	1.640
Klimaat algemeen	11.235	0	11.235
Hernieuwbare energie	56.000	0	56.000
UNEP	8.642	0	8.642
Bosbehoud	11.000	0	11.000
Multilaterale klimaatfondsen	127.000	0	127.000
Resilience and Sustainability Trust	34.000	0	34.000
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget op artikel 2 is bedoeld om de nieuwe verplichting aan het *Green Climate Fund* aan te kunnen gaan. Deze kan deels uit het bestaande verplichtingenbudget worden aangegaan, voor de rest wordt het verplichtingenbudget verhoogd.

Artikel 3: Sociale vooruitgang

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Sociale vooruitgang (bedragen x € 1.000)			
Art. Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	373.900	132.035	505.935
Uitgaven	824.723	0	824.723
3.1 Mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten	510.262	0	510.262
<i>Subsidies (regelingen)</i>	211.194	0	211.194
Mondiale gezondheid en SRGR	211.194	0	211.194
<i>Opdrachten</i>	17.825	0	17.825
Mondiale gezondheid en SRGR	17.825	0	17.825
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	139	0	139
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	139	0	139
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	281.104	0	281.104
WHO/PAHO	7.122	0	7.122
Mondiale gezondheid en SRGR	176.580	0	176.580
UNFPA	60.000	0	60.000
UNAIDS	23.000	0	23.000
Partnershipprogramma WHO	14.402	0	14.402
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid	47.609	0	47.609
<i>Subsidies (regelingen)</i>	34.109	0	34.109
Vrouwenrechten	34.109	0	34.109
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	13.500	0	13.500
Vrouwenrechten	7.500	0	7.500
UNWOMEN	6.000	0	6.000
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
3.3 Maatschappelijk middenveld	202.859	0	202.859
<i>Subsidies (regelingen)</i>	183.462	0	183.462
Versterking maatschappelijk middenveld	183.462	0	183.462
<i>Opdrachten</i>	7.282	0	7.282
Versterking maatschappelijk middenveld	6.000	0	6.000
Versterking maatschappelijk middenveld Monitoringsfonds	1.282	0	1.282
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	12.115	0	12.115
Versterking maatschappelijk middenveld	12.115	0	12.115
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
3.4 Onderwijs	63.993	0	63.993
<i>Subsidies (regelingen)</i>	1.500	0	1.500
Onderzoeksprogramma's	1.500	0	1.500
<i>Opdrachten</i>	60.140	0	60.140
Onderwijs	200	0	200
Onderzoeksprogramma's	2.000	0	2.000
Hoger Onderwijs	57.940	0	57.940
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	2.353	0	2.353
Onderwijs	2.353	0	2.353

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het vervolg van het UNFPA *supplies* programma en het *Human Reproduction Program* (HRP) van de WHO worden dit jaar verplicht. Daardoor is in 2024 een ophoging nodig van het verplichtingenbudget.

Artikel 4: Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.077.768	15.000	1.092.768
Uitgaven	1.070.967	15.000	1.085.967
4.1 Humanitaire Hulp	579.017	15.000	594.017
<i>Subsidies (regelingen)</i>	122.000	0	122.000
Noodhulpprogramma's	122.000	0	122.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	457.017	15.000	472.017
Noodhulpprogramma's	342.000	15.000	357.000
Noodhulpprogramma's non-ODA	1.017	0	1.017
UNHCR	35.000	0	35.000
UNRWA	19.000	0	19.000
Wereldvoedselprogramma	60.000	0	60.000
4.2 Opvang en bescherming in de regio en migratiesamenwerking	291.295	0	291.295
<i>Subsidies (regelingen)</i>	15.500	0	15.500
Opvang in de regio	12.500	0	12.500
Migratie en ontwikkeling	3.000	0	3.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	275.795	0	275.795
Opvang in de regio	219.795	0	219.795
Migratie en ontwikkeling	56.000	0	56.000
4.3 Veiligheid en Rechtstaatontwikkeling	200.655	0	200.655
<i>Subsidies (regelingen)</i>	55.453	0	55.453
Legitieme stabiliteit	7.000	0	7.000
Inclusieve vredes- en politieke processen	15.500	0	15.500
Functionerende rechtsorde	32.953	0	32.953
<i>Opdrachten</i>	1.500	0	1.500
Inclusieve vredes- en politieke processen	1.500	0	1.500
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	143.702	0	143.702
Legitieme stabiliteit	4.000	0	4.000
Functionerende rechtsorde	103.202	0	103.202
Inclusieve vredes- en politieke processen	36.500	0	36.500
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 4.1 wordt verhoogd met EUR 15 miljoen. Deze verhoging betreft een verplichting aan het International Committee of the Red Cross (ICRC) t.b.v. humanitaire hulp in Oekraïne.

Uitgaven

Artikelonderdeel 4.1

Het uitgavenbudget voor artikel 4.1 wordt met EUR 15 miljoen verhoogd. Deze verhoging betreft een bijdrage aan het International Committee of the Red Cross (ICRC) t.b.v. humanitaire hulp in Oekraïne.

Artikel 5: Multilaterale samenwerking en overige inzet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Multilaterale samenwerking en overige inzet (bedragen x € 1.000)			
	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.250.034	- 47.573	1.202.461
Uitgaven	495.166	- 62.022	433.144
5.1 Multilaterale samenwerking	289.495	87.500	376.995
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>289.495</i>	<i>87.500</i>	<i>376.995</i>
UNIDO	1.950	0	1.950
UNDP	39.000	0	39.000
UNICEF	44.000	0	44.000
Speciale multilaterale activiteiten	14.587	0	14.587
Assistent deskundigenprogramma	9.000	0	9.000
Internationale Financiële Instellingen	23.058	0	23.058
Middelenaanvullingen multilaterale banken en fondsen	87.789	0	87.789
Kapitaal aanvullingen bij regionale ontwikkelingsbanken	8.111	0	8.111
Bijdrage aan IFI's voor steun Oekraïne	62.000	87.500	149.500
<i>Nog te verdelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Nog te verdelen	0	0	0
5.2 Overig armoedebeleid	257.700	- 147.204	110.496
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.867</i>	<i>2.500</i>	<i>10.367</i>
Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	7.217	2.500	9.717
Nationale SDG implementatie	650	0	650
<i>Opdrachten</i>	<i>150.290</i>	<i>- 149.704</i>	<i>586</i>
Nationale SDG implementatie	290	- 204	86
Programmamiddelen Oekraïne - In-kind steun	2.000	- 2.000	0
Programmamiddelen Oekraïne	148.000	- 147.500	500
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>79.543</i>	<i>0</i>	<i>79.543</i>
UNESCO	4.400	0	4.400
Diverse ondersteunende activiteiten	4.475	0	4.475
Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	2.381	0	2.381
Schuldverlichting	61.785	0	61.785
Voorlichting op het terrein van Ontwikkelingssamenwerking	250	0	250
Verdragsmiddelen Suriname	6.252	0	6.252
<i>Nog te verdelen</i>	<i>20.000</i>	<i>0</i>	<i>20.000</i>
Nog te verdelen	20.000	0	20.000

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
5.4 Nog te verdelen i.v.m.wijzigingen BNI en/of toerekeningen	- 52.029	- 2.318	- 54.347
<i>Nog te verdelen i.v.m.wijzigingen BNI en/of toerekeningen</i>	- 52.029	- 2.318	- 54.347
<i>Nog te verdelen i.v.m.wijzigingen BNI en/of toerekeningen</i>	- 52.029	- 2.318	- 54.347
Ontvangsten	55.806	0	55.806

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van artikel 5 daalt in 2024. Als gevolg van een aantal overhevelingen naar andere begrotingsartikelen binnen de BHO-begroting in het kader van Oekraïne wordt het verplichtingenbudget verlaagd met EUR 60 miljoen. Daarnaast wordt het verplichtingenbudget voor schulverlichting in 2024 opgehoogd met ca. EUR 11 miljoen omdat de verplichting voor de 13^e middelenaanvulling van het International Fund for Agricultural Development (IFAD) in 2024 wordt aangegaan in plaats van in 2025.

Uitgaven

Artikelonderdeel 5.1

Het uitgavenbudget voor artikel 5.1 wordt met EUR 87,5 miljoen verhoogd. Deze verhoging betreft EUR 58 miljoen via het Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund (URTF) van de Wereldbank voor herstelprojecten ten behoeve van het elektriciteitsnet, wegen, bruggen, onderdak, scholen en ziekenhuizen in Oekraïne, EUR 20 miljoen via de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) voor financiële ondersteuning van de Oekraïense netbeheerder Ukrenergo en EUR 9,5 miljoen voor de levering van tweedehands gasturbines via de EBRD.

Artikelonderdeel 5.2

Het uitgavenbudget op artikel 5.2 wordt verlaagd. Deze verlaging betreft o.a. verschillende overhevelingen naar andere begrotingsartikelen binnen de BHO-begroting in het kader van Oekraïne.

Artikelonderdeel 5.4

Vanuit artikelonderdeel 5.4 wordt conform afspraak EUR 2,3 miljoen overgemaakt naar het ministerie van OCW voor de loon- en prijsbijstelling over enkele ODA-budgetten op die begroting.